

ZROZUMIEĆ
POLITYKĘ
UNII EUROPEJSKIEJ

Budżet

Jak najlepiej
wykorzystać
dostępne
środki

„Silny i zdrowy budżet to fundament silnej i zdrowej Unii Europejskiej”.

Janusz Lewandowski, komisarz UE
ds. budżetu i programowania
finansowego

ZROZUMIEĆ POLITYKĘ UNII EUROPEJSKIEJ

Ta publikacja jest częścią serii wydawniczej poświęconej działaniom, jakie podejmuje Unia w różnych obszarach, powodom ich podejmowania i osiąganym wynikom.

Publikacje z tej serii można pobrać ze strony:
http://europa.eu/pol/index_pl.htm

Jak działa Unia Europejska
„Europa 2020” – europejska strategia na rzecz wzrostu
Założyciele Unii Europejskiej

Agenda cyfrowa
Badania i innowacje
Bezpieczeństwo żywności
Budżet ✕
Cła
Działania w dziedzinie klimatu
Energia
Gospodarka morską i rybołówstwo
Granice i bezpieczeństwo
Handel
Konkurencyjność
Konsumenci
Kształcenie, szkolenie, młodzież i sport
Kultura i sektor audiowizualny
Migracja i azyl
Opodatkowanie
Polityka regionalna
Pomoc humanitarna i ochrona ludności
Przedsiębiorstwa
Rolnictwo
Rozszerzenie
Rozwój i współpraca
Rynek wewnętrzny
Sprawiedliwość, obywatelstwo, prawa podstawowe
Sprawy zagraniczne i polityka bezpieczeństwa
Środowisko
Transport
Unia gospodarcza i walutowa oraz euro
Zatrudnienie i sprawy społeczne
Zdrowie publiczne
Zwalczanie nadużyć finansowych

SPIS TREŚCI

Po co Unii Europejskiej budżet?	3
W jaki sposób zarządza się budżetem UE	5
Co UE osiąga dzięki budżetowi	7
Budżet UE dla unijnych obywateli	11
Przyszłość budżetu UE	12
Więcej informacji	16

Zrozumieć politykę Unii Europejskiej – Budżet

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej
Publikacje
1049 Bruksela
BELGIA

Tekst ukończono w lutym 2014 r.

Zdjęcie na okładce i na str. 2: © Tom Grill/Corbis

16 str. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-24362-2
doi:10.2775/66404

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2014

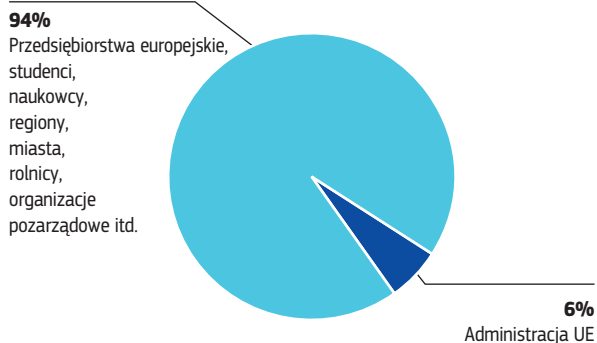
© Unia Europejska, 2014
Zezwala się na powielanie niniejszej publikacji.
Wykorzystywanie lub powielanie pojedynczych zdjęć
wymaga bezpośredniej zgody posiadaczy praw autorskich.

Po co Unii Europejskiej budżet?

Budżet Unii Europejskiej (UE) koncentruje się na tych dziedzinach, w których wsparcie europejskie może coś zmienić. Finansuje się z niego działania, które inaczej nie byłyby realizowane lub których koszty byłyby wyższe, gdyby pokryto je z budżetów krajowych. Wiele unijnych osiągnięć UE nie byłoby możliwych bez wspólnego budżetu. Dzięki jednemu budżetowi UE sprostanie wspólnym wyzwaniom jest tańsze i skuteczniejsze niż stawianie im czoła za pomocą 28 odrębnych budżetów. Z biegiem lat zakres odpowiedzialności Unii zwiększył się, a budżet UE obecnie finansuje szerokie spektrum działań leżących w interesie wszystkich unijnych obywateli.

Kraje mające wspólne cele potrzebują budżetu

Okolo 94% budżetu UE przeznaczają się na projekty w państwach członkowskich Unii i poza jej granicami. Każdy z 508 mln obywateli Unii w ten czy inny sposób odnosi korzyści z budżetu UE. Pomaga on milionom studentów, tysiącom naukowców, miastom, licznym regionom i organizacjom pozarządowym.

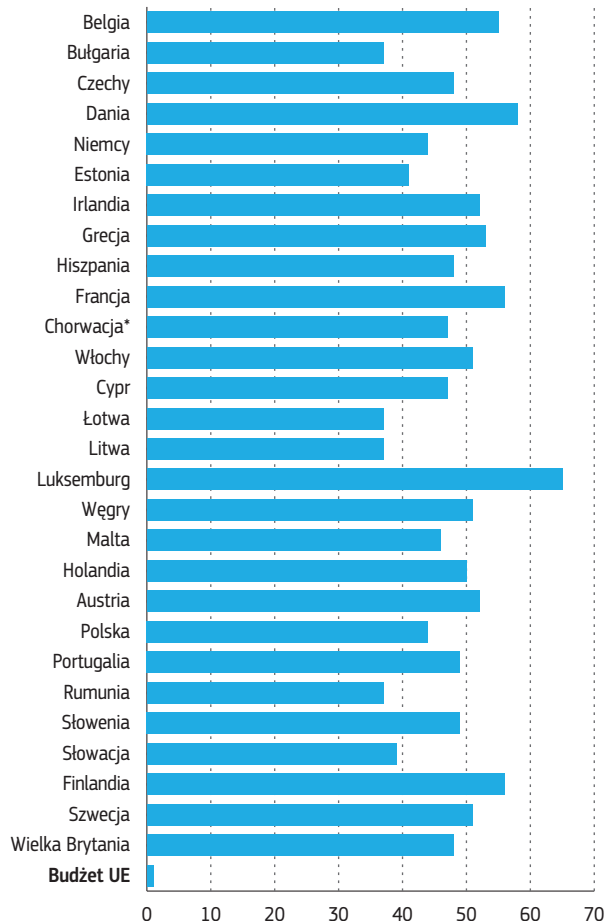
Okolo 94% budżetu UE przeznaczają się na projekty w państwach członkowskich Unii i poza jej granicami.

Z budżetu UE finansowane są działania na rzecz zdrowszej i bezpieczniejszej żywności, nowych i lepszych dróg, linii kolejowych i lotnisk, czystszej środowiska naturalnego, wyższego poziomu bezpieczeństwa na granicach zewnętrznych Unii, zwiększenia szans studiowania za granicą oraz wymiany kulturalnej. UE niesie również pomoc i wsparcie humanitarne ludziom znajdującym się w potrzebie na całym świecie.

Podstawowe fakty i liczby

Biorąc pod uwagę szeroki zakres działań finansowanych z budżetu UE, możesz być zaskoczony informacją, że budżet ten jest stosunkowo niewielki. Obecnie stanowi on okolo 1% dochodu narodowego brutto (DNB) Unii Europejskiej, podczas gdy krajowe budżety państw członkowskich stanowią okolo 44%.

WYDATKI PUBLICZNE W 2012 R.: BUDŻETY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I BUDŻET UE JAKO % DNB

Źródło: AMECO.

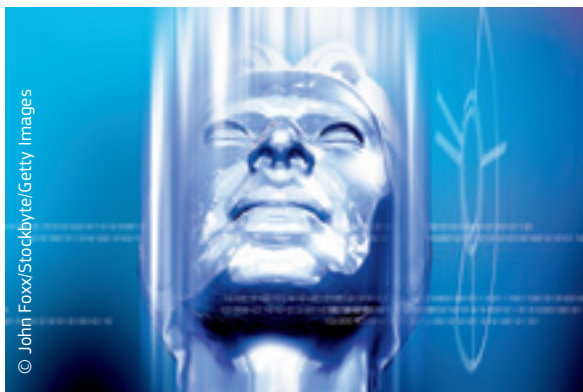
* Chorwacja przystąpiła do UE 1 lipca 2013 r.

Budżet UE różni się od budżetów krajowych

Budżet UE to w większości budżet inwestycyjny. Gromadzi on zasoby państw członkowskich i przynosi tzw. korzyści skali. Dostarcza środków na działania, które państwa członkowskie mogą sfinansować skuteczniej dzięki współpracy, na przykład w dziedzinie energii, transportu, technologii informacyjnych i komunikacyjnych, zmiany klimatu i badań naukowych.

Human brain project (projekt „Mózg ludzki”)

Naukowcy europejscy pracują nad projektem „Human brain”, w ramach którego opracowywany jest najdokładniejszy jak dotąd model mózgu, z wykorzystaniem zaawansowanych technologii obliczeniowych. Jego wyniki pomogą w przyszłości rozwinąć nowe metody leczenia chorób neurologicznych i przełomowe nowe technologie obliczeniowe. (Finansowanie UE: 54 mln euro).

„Human brain project”: opracowanie jak dotąd najbardziej szczegółowego modelu mózgu, z wykorzystaniem najnowszych technologii obliczeniowych.

Budżet UE finansuje również projekty inwestycyjne, które w przeciwnym razie nie zostałyby zrealizowane. W niektórych krajach to praktycznie jedyne źródło inwestycji infrastrukturalnych. Budżet UE można również wykorzystać jako gwarancję pożyczek dla państw członkowskich zmagających się z trudnościami gospodarczymi. Na przykład 1 euro gwarantowane przez budżet UE może odpowiadać 12 euro pozyskanym przez małe lub średnie przedsiębiorstwa (MŚP).

W przeciwieństwie do budżetów krajowych, z budżetu UE nie finansuje się wydatków obronnych lub zabezpieczenia społecznego. Nie opłaca się z niego kosztów funkcjonowania szkół czy pracy policji, jak to ma miejsce w przypadku budżetów krajowych.

W jaki sposób zarządza się budżetem UE

Budżet zawsze musi być zrównoważony. Z tego względu budżet UE nigdy nie notuje deficytu, nigdy nie tworzy zadłużenia i wydaje jedynie tyle, ile otrzymuje. Budżet roczny musi również odpowiadać długoterminowemu planowi budżetowemu, tzw. wieloletnim ramom finansowym (WRF).

Wieloletnie ramy finansowe

Główne polityczne, a zatem również budżetowe priorytety budżetu UE planuje się w horyzoncie co najmniej pięcioletnim (zwykle siedmioletnim). Wieloletnie ramy finansowe:

- określają maksymalne roczne limity wydatków UE (zwane **pułapami**)
- w kilku obszarach polityki (zwanymi **działami**).

W każdym obszarze budżetu (dziale) finansowanie jest zapewniane głównie za pomocą programów (na przykład programu edukacyjnego Erasmus+ lub programu na rzecz środowiska LIFE) lub funduszy (jak na przykład Fundusz Spójności, wspierający uboższe regiony i państwa członkowskie UE).

Wieloletnie ramy finansowe przekładają priorytety polityczne określone przez UE i państwa członkowskie na język finansowy i prawny. WRF **nie** są budżetem UE. Stanowią instrument planowania i gwarancję, że wydatki UE będą ponoszone w sposób przewidywalny. Każdy budżet roczny jest przyjmowany w limitach odpowiadających tym ramom i zwykle pozostaje poniżej pułapu wydatków WRF, aby zachować pewien margines na wypadek nieprzewidzianych potrzeb. Pułapy WRF można porównać do limitów na karcie kredytowej w okresie jednego roku.

Przyjmowanie budżetu

Budżet przyjmuje się każdego roku. Komisja Europejska przygotowuje projekt budżetu i przesyła go do Rady i Parlamentu Europejskiego, które mają uprawnienia budżetowe. Zarówno Rada, jak i Parlament zmieniają i przyjmują projekt budżetu. To ważna różnica w porównaniu z wieloma budżetami krajowymi, gdzie tylko jedna instytucja (jedna izba, jeżeli parlament ma dwie) zatwierdza budżet krajowy.

W wypadku braku zgody między Parlamentem Europejskim i Radą powołuje się specjalny komitet pojednawczy, którego zadaniem jest osiągnięcie porozumienia co do kształtu wspólnego tekstu w terminie 21 dni. Jeżeli wspólny tekst zostanie odrzucony przez Radę, Parlament Europejski ma prawo do ostatecznego zatwierdzenia budżetu. Jeżeli Parlament odrzuci tekst, Komisja musi przedłożyć nowy projekt budżetu. Jeżeli przed początkiem nowego roku nie uda się przyjąć budżetu, każdego miesiąca można wydać – pod określonymi warunkami – kwotę odpowiadającą jednej dwunastej ubiegłorocznego budżetu, dopóki nowy budżet nie zostanie ostatecznie uzgodniony.

Kto zarządza pieniędzmi

Ostateczną odpowiedzialność za realizację budżetu ponosi Komisja Europejska. W praktyce lwią część środków UE (około 80%) wydaje się wspólnie z państwami członkowskimi w ramach tzw. **zarządzania dzielonego**. Zgodnie z tymi ustaleniami to nie sama Komisja, lecz instytucje w państwach członkowskich (na przykład odpowiednie ministerstwa rozwoju regionalnego) zarządzają wydatkami pod nadzorem Komisji.

W jaki sposób kontroluje się te środki

Budżet UE podlega szczególnym zasadom i przepisom oraz jest kontrolowany przez kilka instancji.

ZASADY RZĄDZĄCE WYDATKAMI

Główne zasady dotyczące faktycznego wydatkowania środków UE znajdują się w **rozporządzeniu finansowym** UE. Z kolei **zasady stosowania** szczegółowo objaśniają, w jaki sposób należy stosować rozporządzenie finansowe. Zasady te podlegają regularnym przeglądom i uproszczeniom, aby ułatwić życie zwłaszcza małym beneficjentom.

http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm

PRZEJRZYSTOŚĆ

Jeżeli chcesz wiedzieć, kto otrzymuje środki UE i w jakiej kwocie, możesz skorzystać z centralnej internetowej bazy danych Unii Europejskiej (http://ec.europa.eu/contracts_grants/beneficiaries_en.htm). W przypadku środków UE rozdzielanych przez władze krajowe taka informacja dostępna jest na krajowych stronach internetowych.

AUDYT WEWNĘTRZNY I ZEWNĘTRZNY

Budżet UE podlega audytowi wewnętrznemu i zewnętrznemu. Jeżeli podczas kontroli Komisja stwierdzi, że środki z budżetu UE wypłacono nieprawidłowo, musi zagwarantować, że odpowiednia kwota zostanie zwrócona. Każdego roku Europejski Trybunał Obrachunkowy przeprowadza również niezależny audyt zewnętrzny rocznego sprawozdania finansowego UE.

Państwa członkowskie również ponoszą odpowiedzialność za ochronę interesów finansowych UE. W razie wykrycia błędów można je natychmiast skorygować przed dokonaniem płatności. Korekty można zastosować również wobec płatności końcowych, ponieważ projekty UE zwykle realizuje się przez kilka lat. Następnie Komisja odzyskuje pierwotnie przyznane środki, o ile państwo członkowskie nie złoży na czas alternatywnych propozycji. Tylko w 2012 r. Komisja skorygowała lub odzyskała w ten sposób 4,4 mld euro. Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych prowadzi dochodzenia w sprawie potencjalnych oszustw. Takie przypadki dotyczą jedynie niewielkiej części budżetu, wynoszącej około 0,2%.

Na podstawie sprawozdań rocznych Trybunału Obrachunkowego, Rada i Parlament Europejski oceniają realizację budżetu UE. Następnie Parlament podejmuje decyzję o przyznaniu lub nieprzyznaniu Komisji absolutorium. Absolutorium można rozumieć jako zatwierdzenie sposobu realizacji budżetu przez Komisję w danym roku finansowym i zamknięcie budżetu.

SKĄD POCHODZĄ ŚRODKI

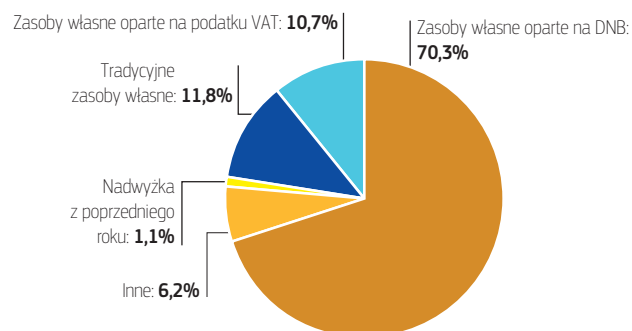
Na początku każdego nowego okresu WRF wszystkie państwa członkowskie UE muszą w drodze konsensusu podjąć decyzję o rodzajach i maksymalnej wielkości środków własnych, jakie Unia może pozyskać w ciągu roku, a także o metodzie ich obliczenia. To tzw. decyzja o zasobach własnych. Można powiedzieć, że w drodze swojej suwerennej decyzji państwa członkowskie zgadzają się zapewnić pewien poziom dochodów budżetu UE w całym okresie i uczynić je wspólnymi zasobami własnymi Unii Europejskiej.

Istnieją trzy rodzaje zasobów własnych.

- **Tradycyjne zasoby własne** – składają się przede wszystkim z opłat celnych od towarów importowanych spoza UE oraz opłat wyrównawczych od cukru. W wieloletnich ramach finansowych na lata 2007–2013 państwa członkowskie zatrzymały 25% tych kwot tytułem kosztów poboru.
- **Zasoby własne oparte na podatku od wartości dodanej (VAT)** – to jednolita stawka 0,3%, mająca z pewnymi wyjątkami zastosowanie do zharmonizowanej podstawy podatku VAT w państwach członkowskich
- **Zasoby własne oparte na DNB** – każde państwo członkowskie przekazuje do budżetu UE określony procent swojego bogactwa (wyrażonego jako DNB; w 2012 r. było to 0,7554%). Chociaż pierwotnie miała to być pozycja wyrównawcza, z czasem ten system stał się największym źródłem dochodów budżetu UE. Stanowi on około 70% ogólnych dochodów

Inne źródła dochodów (około 6,2% w 2012 r.) obejmują podatki i inne potrącenia z wynagrodzeń pracowników UE, odsetki bankowe, wpłaty krajów spoza UE na niektóre programy, odsetki od spóźnionych płatności i kary.

DOCHODY UE W 2012 R.

Co UE osiąga dzięki budżetowi

Bezpośrednio lub pośrednio wszyscy korzystamy z działań finansowanych z budżetu UE.

Wzrost i zatrudnienie

Jednym z najważniejszych celów UE jest przyspieszenie wzrostu gospodarczego i zwiększenie zatrudnienia. Aby osiągnąć ten cel, Unia finansuje badania naukowe, innowacje i rozwój technologiczny, działa na rzecz poprawy warunków zatrudnienia w Europie oraz zwiększenia konkurencyjności MŚP. Inwestuje w szkolenia i uczenie się przez całe życie oraz usprawnia sieci transportowe, energetyczne i cyfrowe, aby zapewnić lepsze połączenia.

Od biopaliw do biologicznych tworzyw sztucznych

Europejski zespół naukowy zamierza wykazać, że 70% obecnych polimerów można pozyskać z biomas i tym samym zmniejszyć zależność produkcji tworzyw sztucznych od ropy naftowej. W ramach projektu „Biocore” przeanalizowana zostanie możliwość przemysłowego przekształcania produktów ubocznych, na przykład słomy lub odpadów leśnych, w szeroką paletę produktów, w tym biopaliwa, produkty chemiczne, polimery i materiały. (Finansowanie UE: 13,9 mln euro).

Europejska Sieć Przedsiębiorczości

Europejska Sieć Przedsiębiorczości, łącząca blisko 600 organizacji wspierających przedsiębiorstwa z ponad 50 krajów, pomaga europejskim MŚP wykorzystywać szanse biznesowe, jakie daje jednolity rynek UE.

Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna

Aby przyspieszyć wzrost gospodarczy, UE musi wzmocnić spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz zapewnić wzrost i zatrudnienie w słabiej radzących sobie regionach. Z funduszy europejskich finansowana jest nowa infrastruktura, programy szkoleniowe i współpraca transgraniczna. Unijna polityka spójności zmniejsza różnice w poziomie rozwoju między regionami i państwami członkowskimi w UE. W długiej perspektywie korzysta z tego cała Unia. Na przykład wiele projektów infrastrukturalnych w uboższych regionach Europy służy poprawie jakości wody pitnej, budowie nowych składowisk odpadów zgodnych z normami UE i stworzeniu wydajnych sieci transportowych.

Nowoczesna polityka spójności obejmuje wsparcie dla innowacyjnych rozwiązań technologicznych.

Najnowocześniejsze centrum inkubacji, badań i przedsiębiorczości w Letterkenny

Centrum Rozwoju Biznesu przy Instytucie Technologii w Letterkenny znajduje się na północno-wschodnim krańcu Irlandii. Zostało ono rozbudowane dzięki wsparciu UE i jest obecnie najnowocześniejszym centrum inkubacji, badań i przedsiębiorczości (zwanym Cola). Obejmuje ono 23 centra biznesowe o powierzchni ponad 2500 m² i zapewnia na swoim terenie mechanizmy inkubacyjne ułatwiające tworzenie przedsiębiorstw, wraz z instrumentami do badań przemysłowych. Centrum ma na celu wsparcie przedsiębiorców na każdym etapie ich rozwoju. Stało się ono bardzo atrakcyjnym miejscem dla społeczności przedsiębiorców w regionie północno-wschodnim. (Finansowanie UE: 2,67 mln euro).

Mikropożyczki źródłem nowych szans

Europejski instrument mikrofinansowy **Progress** zapewnia mikropożyczki (poniżej 25 tys. euro) dla małych przedsiębiorstw oraz osób, które utraciły pracę (lub którym grozi jej utrata) i które chcą założyć własną firmę. Inicjatywa przeznaczona jest dla grup o ograniczonym dostępie do konwencjonalnych kredytów, na przykład kobiet, młodych ludzi, grup mniejszościowych oraz osób niepełnosprawnych.

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

Unia Europejska jest światowym liderem wspierania polityki, która służy dobremu zarządzaniu środowiskiem naturalnym.

Polityka rolna UE stymuluje produkcję bezpiecznej żywności o wysokiej jakości oraz wspiera produkty rolnictwa europejskiego, a także innowacje w zakresie uprawy i przetwórstwa żywności. **Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji** finansuje płatności bezpośrednie dla rolników i środki przeciwdziałające zaburzeniom rynkowym, na przykład prywatne i publiczne przechowywanie oraz refundacje wywozowe.

© fotografcj/fotolia

Polityka rolna UE wspiera produkcję bezpiecznej żywności wysokiej jakości.

Unia Europejska zwiększa potencjał gospodarczy obszarów wiejskich, tworzy nowe źródła dochodu dla mieszkańców przez stymulowanie dywersyfikacji ich działalności oraz chroni dziedzictwo obszarów wiejskich za pomocą **Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich**.

Jednocześnie UE wspiera wydajne i zrównoważone użytkowanie gruntów i lasów. Wspiera działania wzmacniające ochronę przyrody i różnorodność biologiczną, ograniczenie wytwarzania odpadów oraz emisji gazów cieplarnianych, rozwój czystych technologii i poprawę jakości powietrza. Program **LIFE** wspiera ochronę środowiska naturalnego i przyrody.

Ratujmy nerpy z jeziora Saimaa!

Ten fiński projekt, finansowany z programu LIFE, ma na celu poprawę statusu ochrony nerpy w kompleksie jezior Saimaa. Jest to jeden z najbardziej zagrożonych gatunków na świecie. Projekt ograniczy negatywny wpływ człowieka (zwłaszcza w okresie rozrodczym tego gatunku) i zminimalizuje zagrożenia ze strony rybołówstwa (przy którym często przypadkowo uśmierca się fokę). Aby pomóc fokom dostosować się do zmiany klimatu, stworzone zostaną sztuczne zasy śnieżne w celu poprawienia warunków ich bytowania w trakcie łagodnych zim. (Finansowanie UE: 4 mln euro).

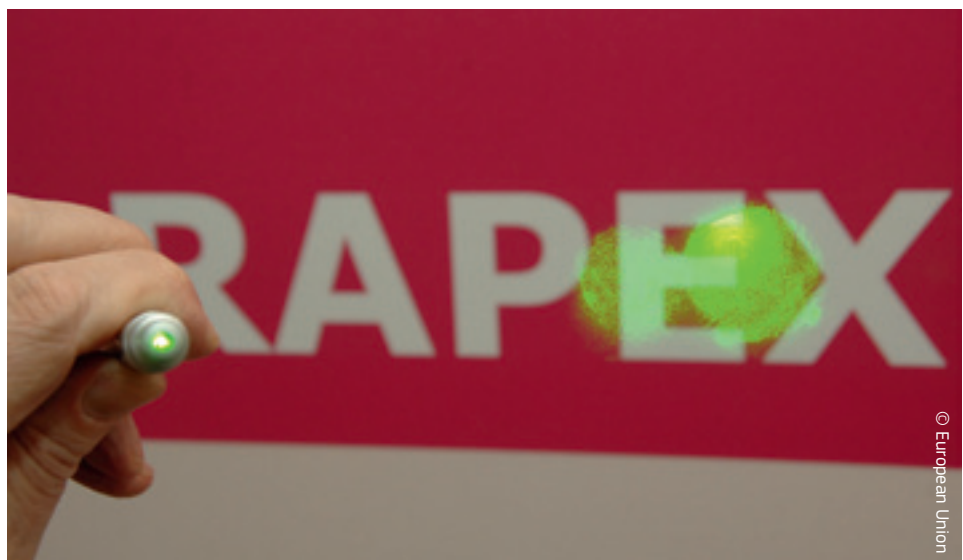
Bezpieczeństwo i obywatelstwo

We współpracy z państwami członkowskimi Unia Europejska zwalcza terroryzm, przestępczość i nielegalną imigrację. Stara się lepiej zarządzać przepływami migracyjnymi i opracować wspólne podejście do azylu.

UE przyczynia się też do ochrony unijnych konsumentów.

Na przykład **RAPEX** to system ostrzegawczy, ułatwiający szybką wymianę informacji między państwami członkowskimi a Komisją. Dzięki temu RAPEX pomaga koordynować działania, które mają zapobiegać wprowadzaniu do obrotu niektórych produktów stanowiących poważne zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów lub które mają ograniczać wprowadzanie takich produktów.

RAPEX ułatwia szybką wymianę informacji o niebezpiecznych produktach (pióro laserowe, które może być niebezpieczne dla oczu).

Ponadto budżet UE wspiera i chroni europejskie dziedzictwo kulturowe, wzmacniając poczucie wspólnej tożsamości europejskiej. Przykładowo, każdego roku inicjatywa europejskich dni dziedzictwa pozwala ponad 20 milionom osób cieszyć się dostępem do tysięcy rzadko udostępnianych miejsc.

Unijny program MEDIA zapewnia wsparcie finansowe na rzecz rozwoju, dystrybucji i promocji produkcji realizowanych przez unijny przemysł filmowy i audiowizualny. Program pomógł w znalezieniu nowych rynków dla dzieł filmowych i audiowizualnych, poza granicami poszczególnych krajów i całej UE. Wsparcie otrzymały powszechnie znane filmy, takie jak „Nietykalni” Oliviera Nakache i Érica Toledano, „Slumdog – milioner z ulicy” Danny’ego Boyle’a, „Życie na podsłuchu” Florianana Henckela von Donnersmarcka czy „Miłość” Michaela Haneke.

Europa globalna

Wpływ funduszy UE nie kończy się na granicach Unii. UE pomaga zapewnić stabilność, bezpieczeństwo i dobrobyt w krajach sąsiadujących z Europą i na całym świecie, realizuje operacje zarządzania kryzysowego i utrzymania pokoju oraz walczy z ubóstwem w najuboższych państwach świata. Zapewnia wsparcie, pomoc i ochronę ofiarom klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych działalnością człowieka. UE potwierdziła swój status największego donatora pomocy na świecie, przekazując w 2012 r. pomoc dla 122 mln ludzi mieszkających w ponad 90 krajach niebędących członkami UE.

Wspieranie praw człowieka

Dzięki wspólnemu projektowi UE i UNICEF liczba wiosek w Senegalu deklarujących rezygnację z praktyki okaleczania żeńskich narządów płciowych wzrosła z 300 w 2008 r. do 5315 w 2011 r.

Za duże wydatki na administrację?

Koszty administracyjne stanowią jedynie 6% budżetu UE, a obejmują koszty związane z pracownikami i siedzibami unijnych instytucji, w tym Parlamentu Europejskiego, Rady Ministrów, Komisji Europejskiej, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Aby dostosować się do potrzeby konsolidacji wydatków publicznych w Europie, instytucje UE ograniczają koszty. Szacuje się, że szeroko zakrojona reforma kadrowa w Komisji pozwoli oszczędzić 8 mld euro do 2020 r., zmniejszyć liczbę pracowników o 5%, a jednocześnie – wydłużyć czas pracy.

UE pomaga w rozwoju, dystrybucji i promocji produkcji sektora audiowizualnego.

Budżet UE dla unijnych obywateli

Zasoby budżetu UE są dostępne dla każdego obywatela Unii – dla Ciebie, Twojej firmy, szkoły, wioski, regionu lub dla popieranej przez Ciebie organizacji pozarządowej.

Budżet UE zapewnia dwa najważniejsze rodzaje finansowania.

1. **Dotacje** są przyznawane na sfinansowanie lub współfinansowanie niektórych projektów lub celów, zwykle za pośrednictwem zaproszenia do składania wniosków. Podmioty zainteresowane finansowaniem UE muszą dowieść, w jaki sposób osiągną założone cele z pomocą dostępnych środków. Finansowanie z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych udostępniane jest dzięki dotacjom przyznawanym przez władze regionalne i lokalne.

2. **Kontrakty publiczne** przyznawane za pośrednictwem zaproszeń do składania ofert (zamówienia publiczne) na zakup usług, produktów lub działań celem zapewnienia funkcjonowania instytucji lub programów UE.

Czy mogę skorzystać z finansowania UE?

Istnieje wiele projektów, programów i funduszy, a każdy z nich ma własne zasady.

Jeżeli jesteś młodą osobą, możesz skorzystać z unijnego programu edukacyjnego **Erasmus+**, dającego szansę nauki za granicą. Program może również zainteresować osoby kończące szkołę średnią lub planujące odbyć szkolenie zawodowe w innym kraju. Można również uzyskać współfinansowanie projektów wspierających zaangażowanie społeczne, wolontariat i szerszą perspektywę wielokulturową.
http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_en.htm

Jeżeli jesteś naukowcem, dotacje dostępne są w formie współfinansowania badań naukowych. Dwuletnie programy działań określają dziedziny, które będą finansowane w ramach programu „Horyzont 2020”. Informacje na ten temat można znaleźć w internetowym portalu dla uczestników. Przedstawiono tam również harmonogram zaproszeń do składania wniosków, które mają zostać opublikowane w ciągu roku.
<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Jeżeli jesteś unijnym rolnikiem, najprawdopodobniej otrzymujesz dopłaty bezpośrednie wspierające twój dochód. Możesz również korzystać z innych funduszy, na przykład Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub programu LIFE, wspierającego środowisko naturalne i przeciwdziałającego zmianie klimatu.
http://ec.europa.eu/clima/policies/finance/budget/life/index_en.htm

Jeżeli jesteś właścicielem MŚP, możesz skorzystać z finansowania UE za pomocą dotacji, pożyczek, a w niektórych przypadkach gwarancji, jak również mechanizmów na rzecz wzrostu gospodarczego w ramach nowego programu COSME.
http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/access-to-finance-smes/index_en.htm

Również zwykli obywatele Unii Europejskiej, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe mogą skorzystać z unijnego finansowania, o ile ich działalność dotyczy jednego z obszarów polityki UE. Więcej informacji można znaleźć na naszych stronach internetowych poświęconych programom.
http://ec.europa.eu/budget/mff/programmes/index_en.cfm#cfpi

Komisja Europejska przygotowuje nowy „Przewodnik po finansowaniu UE dla początkujących”, który ma zostać wydany w 2014 r. Jeżeli chciałbyś otrzymać informacje o tej publikacji, śledź aktualności na temat budżetu UE w internecie, na Twitterze, Facebooku lub w Google+.

Przyszłość budżetu UE

W wieloletnich ramach finansowych na lata 2014–2020 Unia Europejska przeznaczy ponad 1 bln euro, aby pomóc Europie wyjść z kryzysu gospodarczego i finansowego, zwalczać bezrobocie oraz wesprzeć wzrost gospodarczy. WRF realizują pięć ambitnych celów określonych w strategii „Europa 2020” na rzecz wzrostu – dotyczących zatrudnienia, innowacji, kształcenia, włączenia społecznego oraz klimatu i energii – jakie planuje się osiągnąć do 2020 r. Oto najważniejsze elementy nowych WRF.

Budżet UE pomaga ludziom znaleźć pracę

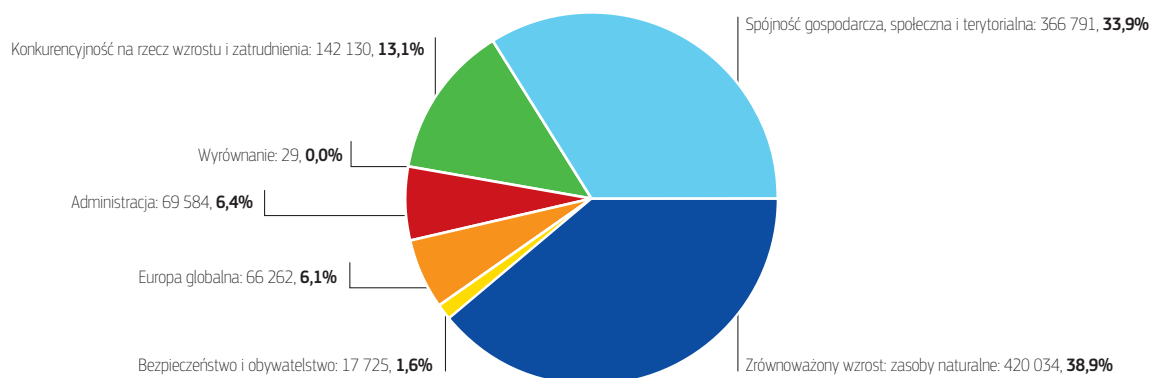
Budżet UE przyczynia się do tworzenia miejsc pracy za pomocą Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Nowa inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (6 mld euro w nowych WRF) wesprze bezrobotnych młodych ludzi w regionach o wysokiej stopie bezrobocia (ponad 25% w 2012 r.). Ma ona pomóc zagwarantować, by młodzi ludzie w wieku poniżej 25 lat otrzymywali dobre oferty zatrudnienia lub – jeżeli nie mogą znaleźć pracy – mieli możliwość kontynuowania nauki w ciągu 4 miesięcy od zakończenia szkoły lub utraty pracy.

© Fotolia/finuswelle

Budżet UE pomaga młodym ludziom znaleźć pracę.

WRF 2014–2020: ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA
(= ROSZCZENIA PRAWNE DO ZAPEWNIENIA FINANSOWANIA W OKREŚLONYCH WARUNKACH), W MLN EURO (CENY BIEŻĄCE)

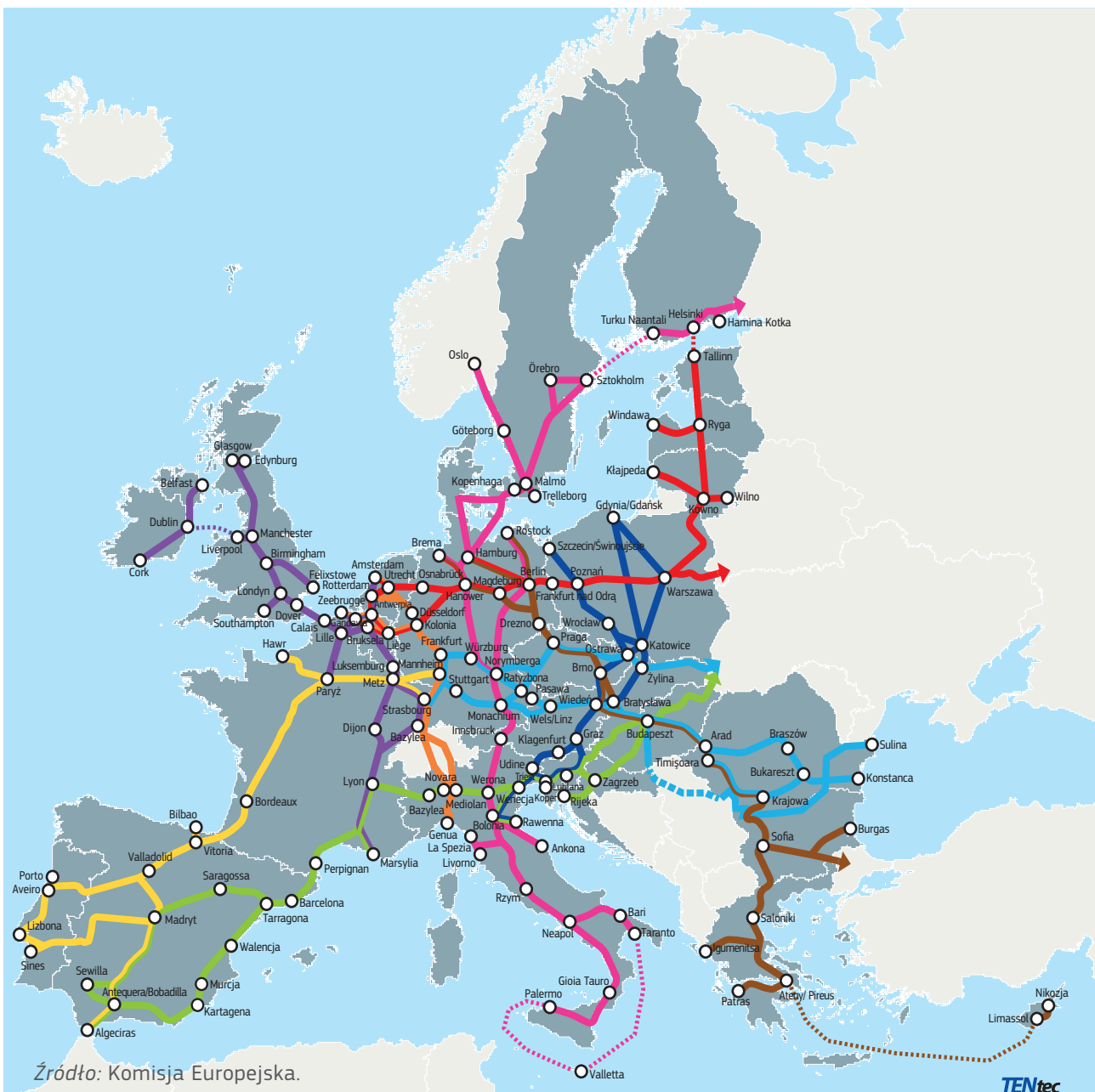
Naukowcy zmniejszający dystans między badaniami naukowymi a rynkiem

Nowy program badań naukowych i innowacji **Horyzont 2020**, o zdecydowanie większym budżecie (w wysokości 79,4 mld euro), służy wzmocnieniu pozycji naukowej UE i jej statusu lidera przemysłowego w dziedzinie innowacji. Będzie on również dotyczył najważniejszych zagadnień wspólnych dla Europejczyków, na przykład zmiany klimatu, rozwoju zrównoważonego transportu i mobilności, zwiększenia dostępności energii ze źródeł odnawialnych, zapewnienia bezpieczeństwa żywności i bezpieczeństwa żywnościowego czy też sprostania wyzwaniu związanym ze starzeniem się społeczeństwa. Ponadto jego celem jest zmniejszenie dystansu między badaniami naukowymi a rynkiem dzięki udzielaniu innowacyjnym przedsiębiorstwom pomocy w przekształcaniu

ich przełomowych technologii w opłacalne produkty mające faktyczny potencjał rynkowy.

Lepiej połączona Europa

Wzrost i zatrudnienie w Europie są nierozdzielnie związane z inwestycjami infrastrukturalnymi. Instrument **Łącząc Europę**, którego budżet wynosi 33 mld euro, usprawni europejskie sieci transportowe, energetyczne i cyfrowe. Ma uczynić gospodarkę Europy bardziej ekologiczną dzięki wspieraniu czystszych rodzajów transportu, szybkim łączom szerokopasmowym oraz ułatwianiu korzystania z energii odnawialnej.

UE inwestuje w tworzenie nowych, wydajnych sieci transportowych.

Ponad 4 mln młodych ludzi może studiować za granicą

Nowy program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu **Erasmus+**, służący rozwijaniu umiejętności i szans zatrudnienia, dysponuje budżetem wynoszącym prawie 15 mld euro (czyli 40% wyższym niż poprzednio). Wsparcie na studia, szkolenie, pracę lub wolontariat za granicą otrzyma ponad 4 mln młodych ludzi – w tym 2 mln studentów uczelni wyższych, 650 tys. studentów i uczniów uczestniczących w szkoleniach zawodowych, a także ponad 500 tys. osób wyjeżdżających na wymiany młodzieżowe lub wolontariat za granicą. Aż do 200 tys. studentów planujących odbycie studiów magisterskich za granicą będzie mogło skorzystać z nowego systemu gwarancji kredytowych zarządzanego przez Europejski Fundusz Inwestycyjny. Finansowanie otrzyma również 600 projektów współpracy partnerskiej w dziedzinie sportu.

Więcej środków finansowych UE na wsparcie kultury

Europejska kultura, kinematografia, telewizja, muzyka, literatura, sztuki widowiskowe, dziedzictwo i powiązane dziedziny skorzystają ze zwiększonego wsparcia w ramach nowego unijnego programu **Kreatywna Europa**. Program, dysponujący budżetem w wysokości nieomal 1,5 mld euro na najbliższe siedem lat (o 9% więcej niż poprzednio), zapewni wsparcie dla sektorów kulturalnych i twórczych, będących również źródłem zatrudnienia i wzrostu.

Erasmus+ pomaga milionom osób studiować, szkolić się, uzyskać doświadczenie zawodowe i uczestniczyć w wolontariacie za granicą.

Wsparcie i stymulowanie kultury przedsiębiorczości

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) to filar gospodarki europejskiej obejmujący około 99% wszystkich przedsiębiorstw europejskich i zapewniający dwie trzecie miejsc pracy w sektorze prywatnym. Dzięki nowemu programowi **COSME** mogą one oczekiwać wsparcia w wysokości 2,3 mld euro na zwiększanie ich konkurencyjności oraz wzmocnienie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie. Uzyskują łatwiejszy dostęp do rynków wewnątrz Unii i poza nią oraz do finansowania za pomocą gwarancji pożyczkowych i kapitału podwyższonego ryzyka.

Zreformowana wspólna polityka rolna

Zreformowana **wspólna polityka rolna (WPR)** to zdecydowana odpowiedź na aktualne wyzwania związane na przykład z bezpieczeństwem żywności, zmianą klimatu, zrównoważonym wzrostem oraz tworzeniem miejsc pracy w obszarach wiejskich. Nowa WPR będzie lepiej ukierunkowana, wydajniejsza i bardziej przejrzysta. Dopłaty bezpośrednie będą uczciwsze i bardziej ekologiczne. Rolnicy uzyskają silniejszą pozycję w łańcuchu produkcji żywności.

Przekształcenie Europy w czystą i konkurencyjną gospodarkę

Wspólne ramy finansowe 2014–2020 oznaczają zdecydowany krok w kierunku przekształcenia Europy w czystą i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną. Co najmniej 20% całego budżetu zostanie przeznaczone na projekty i strategie związane z klimatem. Program **LIFE** o budżecie w wysokości 3,5 mld euro finansuje ochronę różnorodności biologicznej i środowiska naturalnego, ze szczególnym uwzględnieniem działań w dziedzinie klimatu.

Prostsze unijne zasady finansowania w latach 2014–2020

Zasady finansowania będą o wiele prostsze i dzięki temu łatwiejsze do zrozumienia dla beneficjentów, co pomoże zmniejszyć liczbę błędów. W sumie wprowadzono około 120 uproszczeń. Na przykład w programie **COSME** stosowane będzie podejście „zero biurokracji” oraz wspierane będzie składanie aplikacji i sprawozdań drogą elektroniczną.

UE wspiera inicjatywy przyczyniające się do czystej i konkurencyjnej europejskiej gospodarki niskoemisyjnej.

Otwarta i bezpieczniejsza Europa

Otwarta i bezpieczniejsza Europa ma istotne znaczenie dla obywateli. W porównaniu z poprzednim okresem finansowania kwoty przeznaczone na rzecz obywateli, azylu, migracji, zdrowia, konsumentów i bezpieczeństwa wzrosną o 26,5%. **Fundusz Migracji i Azylu** (3,1 mld euro) oraz **Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego** (3,8 mld euro) służą utrzymaniu bezpieczeństwa i stabilności. Zdolność szybkiego i skutecznego reagowania UE na sytuacje kryzysowe związane z migracją i bezpieczeństwem ulegnie poprawie dzięki mechanizmowi reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych.

Lepsze efekty w niezmięnionej cenie

Chociaż w porównaniu z poprzednim okresem finansowania dostępnych będzie więcej środków, konieczne będzie ich wydatkowanie w bardziej skuteczny i ukierunkowany sposób – dzięki temu będzie można osiągnąć ambitne cele strategii **Europa 2020**.

Pomoc dla najuboższych na świecie

Jako odpowiedzialny członek społeczności międzynarodowej Unia Europejska utrzyma zaangażowanie w pozostałych regionach świata na rzecz demokracji, pokoju, solidarności, stabilności, zwalczania ubóstwa i zapewnienia dobrobytu. Finansowanie UE koncentruje się w jeszcze większym stopniu na pomocy dla najuboższych mieszkańców świata, przez skupienie wsparcia na mniejszej liczbie krajów (na przykład Afryce Subsaharyjskiej) i sektorów (takich jak zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu oraz dobre rządy). Przykładowo **Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju**, z budżetem w wysokości 20 mld euro, wspiera wiele krajów rozwijających się w ich walce z ubóstwem.

UE wspiera kraje rozwijające się w ich walce z ubóstwem.

Więcej informacji

- ▶ **Budżet UE:** http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_en.htm
- ▶ **Strategia „Europa 2020”:** http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm
- ▶ **Sprawozdania roczne z działalności w poszczególnych obszarach polityki UE:** http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/aar/index_en.htm
- ▶ **Mity i fakty o budżecie UE:** http://ec.europa.eu/budget/explained/myths/myths_en.cfm
- ▶ **Budżet UE w moim kraju:** <http://ec.europa.eu/budget/mycountry>
- ▶ **Komiks „Wyprawa po zwycięstwo”:** <http://bookshop.europa.eu/en/on-the-road-to-victory-pbKV0113560/>
- ▶ **Budżet UE na 2014 r. w skrócie:** <http://bookshop.europa.eu/en/2014-eu-budget-at-a-glance-pbKV0113742/>
- ▶ <https://www.facebook.com/EUBudget>
- ▶ https://twitter.com/EU_Budget
- ▶ <http://goo.gl/wXZrq>
- ▶ **Europejski Trybunał Obrachunkowy:** <http://www.eca.europa.eu>
- ▶ **Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF):** http://ec.europa.eu/anti_fraud
- ▶ **Masz pytanie na temat UE? Odpowiedz na nie Europe Direct:** 00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

